

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA KONKURS CHEMICZNY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

ETAP WOJEWÓDZKI 2022/2023

Uczeń maksymalnie może zdobyć 40 punktów.

OGÓLNE UWAGI DOTYCZĄCE OCENIANIA:

- 1. Każdy poprawny sposób rozwiązania przez ucznia zadań powinien być uznawany za prawidłowy i oceniany maksymalną liczbą punktów.
- 2. Treść i zakres odpowiedzi ucznia powinny wynikać z polecenia i być poprawne pod względem merytorycznym i wyczerpujące.
- 3. Do zredagowania odpowiedzi uczeń używa poprawnej i powszechnie stosowanej terminologii naukowej. Nie punktuje się odpowiedzi niejednoznacznych.
- 4. Jeżeli w jakiejkolwiek części rozwiązania zadania uczeń przedstawia więcej niż jedną metodę i zawiera ona błąd, nie uznaje się wówczas rozwiązania zadania w tej części.
- 5. Za odpowiedzi w zadaniach przyznaje się wyłącznie punkty całkowite. Nie stosuje się punktów ułamkowych.
- 6. Jeśli w odpowiedzi do zadania znajdują się dwie odpowiedzi: poprawna i niepoprawna, to uczeń nie otrzymuje punktu za to zadanie.
- 7. Wykonywanie obliczeń na wielkościach fizycznych powinno odbywać się z zastosowaniem rachunku jednostek.

ODPOWIEDZI I ROZWIĄZANIA ZADAŃ

Zadania 1.- 7. (0-7)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
D	A	A	В	C	C	D

Za każdą poprawną odpowiedź – 1 pkt

Zadanie 8. (0-4)

- a) 1, 2, 3
- b) 7, 8
- c) **5**
- d) 2

Za każdą poprawną odpowiedź – 1 pkt

Zadanie 9. (0-2)

Liczba protonów	Liczba neutronów	Liczba elektronów
87	136	87

$$^{222}_{87}Fr \longrightarrow ^{0}_{-1}\beta^{-} + ^{222}_{88}Ra$$

^{lub}

$$^{222}_{87}Fr \longrightarrow ^{0}_{-1}e^{-} + ^{222}_{88}Ra$$

^{lub}

$$^{222}_{87}Fr \longrightarrow ^{0}_{-1}\beta^{-} + ^{222}_{88}Ra + ^{0}_{0}\gamma + ^{0}_{0}\bar{\nu}$$

Za poprawne uzupełnienie tabeli – 1 pkt

Za podanie poprawnego równania przemiany $\beta^- - 1$ pkt

Za odpowiedzi niespełniające powyższych kryteriów lub ich brak – 0 pkt

Zadanie 10. (0-2)

HCl (aq)

	wapień	gips krystaliczny	wapno palone
Numer zdjęcia	1.	4.	2.

Za poprawny wybór odczynnika i poprawne uzupełnienie tabeli – 2 pkt Za poprawny wybór odczynnika i niepoprawne uzupełnienie tabeli lub brak uzupełnienia – 1 pkt Za odpowiedź niespełniającą powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi – 0 pkt

Zadanie 11. (0-1)

$$2H_2S+CS_2+8Cu\rightarrow 4Cu_2S+CH_4$$

Za podanie poprawnego, zbilansowanego równania reakcji – 1 pkt Za odpowiedź niespełniającą powyższego kryterium lub brak odpowiedzi – 0 pkt

Zadanie 12. (0-3)

Wzór półstrukturalny (grupowy)	CH ₃ -CH(CH ₃)-CH ₂ -CH ₂ Br	CH ₃ -CH(CH ₃)-CHBr-CH ₃
Nazwa systematyczna	1-bromo-3-metylobutan	2-bromo-3-metylobutan

Wzór półstrukturalny (grupowy)	CH ₃ -CBr(CH ₃)-CH ₂ -CH ₃	CH ₂ Br-CH(CH ₃)-CH ₂ -CH ₃
Nazwa systematyczna	2-bromo-2-metylobutan	1-bromo-2-metylobutan

Za poprawne uzupełnienie 6 lub 7 komórek w tabeli – 3 pkt

Za poprawne uzupełnienie 4 lub 5 komórek w tabeli – 2 pkt

Za poprawne uzupełnienie 2 lub 3 komórek w tabeli – 1 pkt

Za odpowiedź niespełniającą powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi – 0 pkt

Uwaga: w przypadku podania błędnego wzoru półstrukturalnego bromopochodnej <u>nie ocenia się</u> poprawności nazwy systematycznej. W każdym przypadku należy sprawdzić, czy zapisując wzór półstrukturalny (grupowy) zachowano poprawną wiązalność atomu węgla.

Zadanie 13. (0-3)

- 1. **P**
- 2. **F**
- 3. **F**
- 4. **F**
- 5. **P**
- 6. **P**

Za poprawną ocenę 6 trzech zdań – 3 pkt

Za poprawną ocenę 4 lub 5 trzech zdań – 2 pkt

Za poprawną ocenę 2 lub 3 trzech zdań – 1 pkt

Za odpowiedź niespełniającą powyższego kryterium lub brak odpowiedzi – 0 pkt

Zadanie 14. (0-3)

$$CH_2=CH_2 + Br_2 \longrightarrow CH_2Br-CH_2Br$$

$$m_{\rm Br_2} = 50 \text{ g} \cdot 8\% = 4 \text{ g}$$

$$n_{\text{Br}_2} = \frac{4 \text{ g}}{160 \frac{\text{g}}{\text{mol}}} = 0,025 \text{ mol}$$

$$n_{\rm C_2H_4} = \frac{0.4 \text{ dm}^3}{22.4 \text{ dm}^3} = 0.018 \text{ mol}$$

Liczba moli bromu jest większa od liczby moli etenu, stąd nastąpi tylko częściowe odbarwienie wody bromowej.

4

Za podanie poprawnego rozstrzygnięcia w oparciu o poprawną metodę – 3 pkt Za podanie poprawnego rozstrzygnięcia w oparciu o poprawną metodę, ale rozwiązanie posiada usterki np. w formie braku jednostek – 2 pkt *albo*

Za zastosowanie poprawnej metody, ale popełnienie błędu obliczeniowego, oraz podanie poprawnego rozstrzygnięcia w oparciu o błędny wynik -2 pkt albo

Za zastosowanie poprawnej metody, ale podanie błędnego rozstrzygnięcia -2 pkt Za poprawne obliczenie ilości reagentów -1 pkt albo

Za poprawne zapisanie równania reakcji (w dowolnej formie) i określenie stosunku molowego lub masowego, w jakim reaguje brom z etenem -1 pkt

Za odpowiedź niespełniającą powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi – 0 pkt

Zadanie 15. (0-2)

	Związek A	Związek B	Związek C	Związek D
Reaguje z NaOH	×		×	
Reaguje z HCl			×	×

Nazwa związku kw	was etanowy metanol	glicyna	metanoamina
------------------	---------------------	---------	-------------

Za poprawne uzupełnienie pierwszej i drugiej tabeli – 2 pkt

Za poprawne uzupełnienie wyłącznie pierwszej tabeli – 1 pkt

Za odpowiedź niespełniającą powyższego kryterium lub jej brak – 0 pkt

Zadanie 16. (0-2)

$$H_2N-CH_2-COOH+OH^- \longrightarrow H_2N-CH_2-COO^- + H_2O$$

$$\begin{array}{ccc} H_2N-CH_2-COOH+H^+&\to&{}^+H_3N-CH_2-COOH\\ \\ Iub\\ H_2N-CH_2-COOH+H_3O^+&\to&{}^+H_3N-CH_2-COOH+H_2O\\ \end{array}$$

Za podanie dwóch poprawnych równań reakcji – 2 pkt

Za podanie jednego poprawnego równania reakcji – 1 pkt

Za odpowiedź niespełniającą powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi – 0 pkt

Zadanie 17. (0-2)

$$2Al(OH)_3 + 3H_2SO_4 \rightarrow Al_2(SO_4)_3 + 6H_2O$$

$$Al(OH)_3 + KOH \rightarrow K[Al(OH)_4]$$
 lub $Al(OH)_3 + 3KOH \rightarrow K_3[Al(OH)_6]$

albo

$$Al(OH)_3 + KOH \rightarrow KAlO_2 + 2H_2O$$
 lub $Al(OH)_3 + 3KOH \rightarrow K_3AlO_3 + 3H_2O$

Za podanie dwóch poprawnych równań reakcji – 2 pkt

Za podanie jednego poprawnego równania reakcji – 1 pkt

Za odpowiedź niespełniającą powyższych kryteriów lub jej brak – 0 pkt

Zadanie 18. (0-1)

Nazwa opisanej zdolności amfoteryczność

Nazwa grupy związków organicznych aminokwasy

Za poprawne uzupełnienie tabeli – 1 pkt

Za odpowiedź nie spełniającą powyższego kryterium lub jej brak – 0 pkt

Zadanie 19. (0-2)

$$\begin{array}{|c|c|c|c|c|}\hline 5\% & + & 80\% & \rightarrow & 20\% \\\hline 800 \text{ g} & x & 800 \text{ g} + x \\\hline \end{array}$$

$$800 \cdot 5\% + x \cdot 80\% = (800 + x) \cdot 20\%$$

 $x = 200 \text{ g}$
 $m_{\text{roztwór}}$ 200 g

$$V_{\text{roztw\'or}} = \frac{m_{\text{roztw\'or}}}{d_{\text{roztw\'or}}} = \frac{200 \text{ g}}{1,17 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}} = 171 \text{ cm}^3$$

Za zastosowanie poprawnej metody i podanie poprawnej odpowiedzi $-\,2~\mathrm{pkt}$

Za zastosowanie poprawnej metody ale

- popełnienie błędów rachunkowych prowadzących do błędnego wyniku lub
- podanie wyniku bez jednostki lub z błędną jednostką
   lub
- podanie wyniku ze złą dokładnością 1 pkt

Za odpowiedź niespełniającą powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi – 0 pkt

Zadanie 20. (0-1)

46 g kwasu — 74 g estru
11,5 g kwasu —
$$x$$
 g estru
 $x = 18,5$ g estru
 $W = \frac{7,4 \text{ g}}{18,5 \text{ g}} \cdot 100\% = 40\%$

Za zastosowanie poprawnej metody i podanie poprawnej odpowiedzi – 1 pkt Za odpowiedź niespełniającą powyższych kryteriów lub brak odpowiedzi – 0 pkt

Zadanie 21. (0-1)

	X	Y	Z
Nazwa sacharydu	sacharoza	skrobia	glukoza

Za poprawne uzupełnienie tabeli – 1 pkt

Za odpowiedź niespełniającą powyższego kryterium lub jej brak – 0 pkt

Zadanie 22. (0-1)

	Probówka z	Probówka z	Probówka z
	sacharydem X	sacharydem Y	sacharydem Z
Typ mieszaniny	roztwór	koloid	roztwór

Za poprawne uzupełnienie tabeli – 1 pkt

Za odpowiedź niespełniającą powyższego kryterium lub jej brak -0 pkt

Zadanie 23. (0-2)

a)
$$Cu(OH)_2 \rightarrow CuO + H_2O$$

b)
$$C_6H_{12}O_6 + 2Cu(OH)_2 + NaOH \rightarrow C_6H_{11}O_7Na + 3H_2O + Cu_2O$$

Za podanie dwóch poprawnych równań reakcji – 2 pkt

Za podanie jednego poprawnego równania reakcji – 1 pkt

Za odpowiedź niespełniającą powyższych kryteriów lub jej brak – 0 pkt

Zadanie 24. (0-1)

$$m_{\text{czast.}} = 300 \cdot M_{\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6} - 299 \cdot M_{\text{H}_2\text{O}} = 300 \cdot 180 - 299 \cdot 18 = 48618 \text{ u}$$

Za podanie poprawnego wyniku z poprawną jednostką – 1 pkt

Za odpowiedź niespełniającą powyższego kryterium lub jej brak -0 pkt